

[Schmidt.]

mere end i Dag sammen med de nordiske Frændestater og Folk. En fælles Vilje fra Norden til et Samarbejde med de to nævnte Magter, det vilde betyde meget, og det var en Linie, som kunde give Danmark og Norden en anden Anseelse end den, man har haft i Folkeforbundet. Folkeforbundet troede man jo paa, og man har lyttet efter og spurgt, hvad Forbundet ventede af Danmark — det har jeg jo saa ofte hørt her. Hvorfor troede man ikke paa sig selv og satte sig selv en Opgave, der havde sin nære Tilknytning til den historiske Situation, i hvilken man staar?

Det er det, jeg vil sige til Danmark, uden at man kan afkræfte eller mistænkeliggøre Tankens Rigtighed ved at sige: Du er jo Tysker. — Ja, det er jeg, men jeg ser mit Folk i dets mangesidige Forbindelser med andre Folkeslag og ser ikke blot paa det, der er i Dag, men paa det, der vil og maa vorde i Morgen. Det er man nødt til, naar man vil blive klar over, hvilket Maal man tilsigter, og at have et Maal er jo af allerstørste Betydning. Det, man saa ofte med en vis Resignation taler om: at klare Dagen og Vejen, lykkes ikke, uden at man har en Linie, man følger. Jeg ser den ikke i Arne Sørensens Hæfte om Danmarks udenrigspolitiske Stilling, som man maatte vente, da han dog ellers er en Mand, der leder efter det positive og maalsættende uden Frygt for at gribe store Opgaver an.

Naar jeg ogsaa nævnte Ingeniør Højgaards og det ærede Medlem Hr. Christmas Møllers Udtalelser til dette Emne, gjorde jeg det, fordi disse Udtalelser røbede en levende Bevidsthed om Betydningen af det udenrigspolitiske Spørgsmaal. Jeg skal dog ikke knytte nogen Bemærkning til disse Udtalelser — dertil er de for snævert dansk orienterede. Man sporer ikke Bevidstheden om en Opgave, der rækker ud over Danmark, og saa er det vanskeligt for mig som Medlem af det tyske Folk at finde et Tilknytningspunkt. Ogsaa hvor der vises hen til Nødvendigheden af at staa samlet med Norden, mangler enhver Antydning af, hvad Norden saa vil. Det er ikke tilstrækkeligt at ville holde sig uden for det hele. Jeg tror gerne, at det er Mening, men det er nu alligevel for lidt. Andre tror heller ikke, at man vil holde sig udenfor, men spørger: Hvor tager de saa Parti, ved Englands eller ved Tysklands Side?

Det vil efter min Overbevisning betyde noget, om slige Spørgsmaal skubbes til Side ved et Løsen, der klart siger: Samarbejde

er det naturlige, det givne, og det vil vi i Norden, og vi lader os ikke forstyrre af den forskellige Styreform, der hersker i de to Lande. Det er noget, Magterne selv maa om, det plejer ogsaa at være flydende. Blivende er Folkene og Staterne selv og den Kendsgerning, at de ligger ved Siden af hinanden, og at deres Interesser, stort set, burde forenes, og at den fælles Oprindelse af samme Folkefamilie burde betyde baade en Forpligtelse og en Evne til at forstaa hinanden.

Blivende er ogsaa, at vore to Folkefærd umiddelbart berører hinanden derigennem, at der dannes et Grænsebælte, i hvilket de bor sammen med hinanden. Der ligger en Opgave, der paa ingen Maade er løst eller lader sig løse ved nogen som helst Grænselinie, saaledes at man efter Dragningen simpelt hen erklærer: Nu ligger Grænsen fast, og paa den ene Side er det dansk, paa den anden Side tysk Statsinteresse, der bestemmer. Nej, i en Grænseegn er netop Folket, ikke Staten, det bestemende og skal være det, og derfor er Grænsedragningen langt fra det eneste og vigtigste og afgørende, der maa foretages, men *det* at skabe Former, der ogsaa giver det folkelige Mindretal fuld Udviklingsmulighed, og at oprette en Forvaltning, der respekterer denne Livsvilje.

Der er dog noget andet af samme Betydning. Fordi Folkenes Livsbasis materielt, men ogsaa sjæleligt set er knyttet til Jorden, som giver Føde, og med Kærlighed omspændes af sine Beboere som Hjem og Hjemland, saa maa der ubetinget skabes Forhold, der sikrer Eksistensen for dem, der arbejder paa denne Jord. Det er en farlig Tilstand, om Nøden udleverer saa mange til Kongens Føged, der jager dem fra deres Hjem, hvad nu saa ofte sker. Kan dette ikke forhindres ved den herskende Ret, saa er det en Statsopgave af Rang at skabe en ny Ret, der forebygger en saa ødelæggende Tilstand, der allermindst kan taales i et Grænseland. I Stedet for oplever vi stadig de Ulykker, der følger med denne hardhændede Statspraksis, og fordi det særlig gaar ud over tyske Ejendomme, skærpes tillige den nationale Spænding. Det er altsaa en af de store Opgaver, og jeg gentager: særlig for Grænselandet, at ordne Jordspørgsmaalet paa en betryggende Maade. Saa behøvede man ikke at sætte et stort Politiaпарат og forskellige Domstole i Gang for at finde Gerningsmanden, der i Løjt i Sammenhæng med en saadan Ulykke har forurenset Brønden.

Hvor lidt man ser denne Opgave, og hvor stærkt man lader sig beherske af